

Jaarverslag 2022

Rekenkamer Sliedrecht

Directeur

Mevr. Heleen van Rijnbach – de Groot

Contactpersoon

Dhr. Robert Klaassen
Secretaris/coördinator Rekenkamer

T. 06-199 20 550

E. robert@necker.nl

Datum

Maart 2023

Rekenkamer

Sliedrecht

Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag 2022 van de Rekenkamer Sliedrecht. Hierin doet de Rekenkamer verslag van haar werkzaamheden en de effecten daarvan. In het jaarverslag 2022 vindt u een overzicht van de activiteiten die de Rekenkamer in achterliggend jaar heeft verricht.

Tot slot treft u in bijlage 1 een overzicht met de nevenfuncties die ik momenteel vervul (conform artikel 12 van het Onderzoeksprotocol Rekenkamer Sliedrecht).

Met vriendelijke groet,

Heleen van Rijnbach

Directeur Rekenkamer Sliedrecht

1

Jaarverslag 2022

1.1 Inleiding

De Rekenkamer is wettelijk verplicht om jaarlijks vóór 1 april een jaarverslag op te stellen. In dit jaarverslag bespreken we allereerst onze werkwijze en de samenstelling van de Rekenkamer (paragraaf 1.2). Vervolgens beschrijven we de resultaten van het onderzoek van 2022, inclusief de uitgevoerde onderzoeksactiviteiten (paragraaf 1.3). Daarna lichten we kort de overige werkzaamheden van de Rekenkamer in 2022 toe (paragraaf 1.4), een vooruitblik naar 2023 (paragraaf 1.5) en we sluiten het jaarverslag af met een financiële verantwoording (paragraaf 1.6).

1.2 Werkwijze en samenstelling

Onze werkwijze

De Rekenkamer is een onafhankelijk orgaan. Wij zijn er om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken door middel van het uitvoeren van onderzoek. De taken en bevoegdheden van de Rekenkamer staan beschreven in de Gemeentewet en in de door de gemeenteraad vastgestelde Verordening Rekenkamer Sliedrecht. In onze werkwijze staan 'nabijheid', 'samenwerking met de raad', 'onderzoek met impact' en 'reflectie' centraal.

Nabijheid

De Rekenkamer wil benaderbaar en zichtbaar zijn. Wij staan open voor suggesties van buitenaf. Ook houden wij voeling met actuele ontwikkelingen die binnen de gemeente spelen.

Samenwerking met de raad

De Rekenkamer is een instrument voor de raad. Samenwerken met de raad vinden we dan ook van belang. We zien een belangrijke rol voor de raad in het opstellen van het onderzoeksprogramma.

Onderzoek met impact

Voor de impact van onderzoek zijn helder geformuleerde conclusies en aanbevelingen van belang. Daarom schrijven wij bondige en heldere rapportages. Om impact te hebben doen wij meer dan zogenaamd 'ex-post onderzoek' (evaluatief onderzoek achteraf). Voorbeelden zijn het organiseren van een raadsconferentie, het houden van een digitale inwonersconsultatie of het uitvoeren van een quick scan.

Reflectie

Rekenkamer

Sliedrecht

De bril die we hanteren bij het onderzoek naar het functioneren van het bestuur passen we ook toe als het gaat om het functioneren en de effectiviteit van de Rekenkamer zelf.

Samenstelling van de Rekenkamer

De Rekenkamer bestaat momenteel uit de volgende personen:

- / De directeur van de Rekenkamer, mevrouw Heleen van Rijnbach – de Groot, verantwoordelijk voor de kwaliteit van de onderzoeken en gezicht van de Rekenkamer;
- / De secretaris/coördinator van de Rekenkamer, de heer Robert Klaassen, verantwoordelijk voor de coördinatie van de werkzaamheden en aanspreekpunt voor griffier en het onderzoeksteam. Hij vervult deze functie sinds januari 2023. Gedurende 2022 werd deze functie vervuld door achtereenvolgens mevrouw Elsemiek Smits – Muis en de heer Pim Steenbergen.

1.3 Onderzoek in 2022

De Rekenkamer heeft in 2022 één onderzoek uitgevoerd naar armoede en schuldhulpverlening. Het onderzoek is uitgevoerd in 2022 en de eindrapportage is op 10 februari 2023 aan de raad aangeboden. Op het moment van opstellen van dit jaarverslag moet de bespreking van de resultaten door de directeur van de Rekenkamer en projectleider van het onderzoek met de raad nog plaatsvinden. Dit is voorzien op 20 februari 2023.

Armoede en schuldhulpverlening

Schulden en armoede zijn groeiende problemen in onze samenleving. De verwachting is dat door de coronacrisis, stijgende prijzen en veranderende economie het aantal huishoudens met schulden zal toenemen. Schulden zijn in de eerste plaats problematisch voor de mensen die onder de schuldenlast gebukt gaan. In de gemeente Sliedrecht gaat het om een potentiële doelgroep van 2.200 tot 3.520 huishoudens.

De gemeenteraad van Sliedrecht heeft in september 2020 de nieuwe Sociale Visie¹ aangenomen. Deze visie gebruikt de gemeente als uitwerking van de kernopgave voor 2030. De visie is een voortzetting van het integrale sociale beleid ingezet in 2016. In 2018 heeft de gemeente het Bonkelaarhuis geopend. Hiermee is er één plek waar inwoners met een ondersteuningsvraag naartoe kunnen en waar organisaties integraal met elkaar samenwerken om inwoners zo vroeg en dichtbij mogelijk ondersteuning te bieden. Dat geldt voor armoederegelingen en schuldhulpverlening, maar ook voor jeugdproblematiek en WMO.

Volgens de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS) moet sinds 1 januari 2021 de gemeente, naast preventie, vroegsignalering als belangrijke pijler opnemen in het armoede- en

¹ Sociale Visie: De sociale kracht behouden en versterken. (september 2020)

Rekenkamer

Sliedrecht

schuldenbeleid². In de gemeente Sliedrecht maakte dit reeds onderdeel uit van het vastgestelde beleid. Deze nieuwe wet geeft gemeenten nieuwe mogelijkheden om gegevens van burgers met betalingsachterstanden in een vroeg stadium uit te wisselen met partners (zoals woningcorporaties, zorgverzekeraars en nutsbedrijven). Hierdoor kunnen mensen met schulden sneller in het vizier komen. Met deze nieuwe taak worden gemeenten verplicht om binnen vier weken een aanbod tot hulpverlening te doen.

Een van de onderdelen van de Sociale Visie van de gemeente Sliedrecht, waarvan de aanpak al op 1 juni 2019 startte, is de lokale aanpak vroegsignalering schulden. Dit nieuwe beleid gaat uit van een actieve benadering van inwoners met schulden om zo de financiële zelfredzaamheid op de lange termijn te vergroten. Deze actieve benadering, en de samenwerking in het Bonkelaarhuis heeft geleid tot minder uitval op trajecten in de schuldhelpverlening aldus de gemeente.

Doel- en vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om de raad inzicht te bieden in de effectiviteit van de schuldhelpverlening en het armoedebelief in het algemeen. Het onderzoek biedt inzicht in beleid, uitvoering en (financiële en maatschappelijke) resultaten. Gezien de afhankelijkheid en rol van maatschappelijke partners is de samenwerking met deze organisaties een centraal thema in het onderzoek. In het onderzoek probeert de Rekenkamer in kaart te brengen hoe het informele en formele netwerk eruitziet en hoe deze netwerken zich tot elkaar verhouden. De inzichten die uit dit onderzoek voortkomen kunnen de raad helpen in zijn kaderstellende en controlerende rol.

In hoeverre is de gemeente Sliedrecht in staat om doeltreffend uitvoering te geven aan het armoede- en schuldenbeleid?

Onderzoekswerkzaamheden

Op 5 juli vond het startgesprek plaats via Microsoft Teams tussen de onderzoekers en twee betrokken ambtenaren. Vervolgens is er een informatieverzoek opgesteld en is er in overleg met de betrokken ambtenaren een lijst met mogelijke gesprekspartners opgesteld. De onderzoekers hebben vervolgens gekozen welke partners uitgenodigd zijn voor enkele groepsgesprekken. Deze gesprekken zijn uiteindelijk vooral individueel (in plaats van in groepsverband) gevoerd in verband met agenda's van de betrokkenen.

In augustus zijn de beschikbare documenten geanalyseerd en zijn gesprekken ingepland. Door de zomerperiode zijn deze gesprekken in september en oktober gevoerd. Daarna is er met enkele organisaties schriftelijk contact geweest over hun rol bij armoede en schuldhelpverlening. Het schriftelijk contact heeft plaatsgevonden op verzoek van de Rekenkamer nadat aangegeven werd door de organisaties dat medewerking aan een interview niet gewenst werd gevonden.

Op 12 december is de rapportage aangeboden voor ambtelijk wederhoor. Na het verwerken van de ambtelijke reactie is de rapportage op 23 januari aangeboden aan het college t.b.v. een bestuurlijke reactie. Op 10 februari is de rapportage aangeboden aan de raad.

² Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening, WGS. (2021, 1 januari)

Rekenkamer

Sliedrecht

Resultaten

De conclusies van het onderzoek luiden:

1. Nieuw beleid moet zich nog vormen in de nieuwe regionale structuur;
2. De gemeente Sliedrecht heeft een duidelijke visie op preventie en vroegsignalering en investeert hier ook in;
3. Het Bonkelaarhuis functioneert overwegend goed als centrale punt van het sociale domein;
4. De gemeente pakt een beperkte regierol bij het stimuleren van contact tussen verschillende informele netwerken;
5. Het sterke maatschappelijke vangnet in Sliedrecht is waardevol, maar maakt ook dat inwoners met een hulpvraag minder snel in beeld komen;
6. Uniformiteit in monitoringsindicatoren is gewenst.

Op basis van de conclusies zijn de volgende aanbevelingen geformuleerd:

1. Blijf de samenwerking in het Bonkelaarhuis doorontwikkelen;
2. Evalueer over enige tijd de hernieuwde regionale samenwerking;
3. Stimuleer samenwerking en bekendheid van diensten en medewerkers in de formele en informele netwerken;
4. Ontwikkel samen met de professionele partners een gewenste evaluatie- en monitoringspraktijk.

1.4 Overige werkzaamheden Rekenkamer

Naast het uitvoeren van het onderzoek, bestaat het werk van de Rekenkamer voornamelijk uit de voorbereiding van het onderzoek. Het gaat hierbij om activiteiten van de directeur en secretaris/coördinator (consultatieworkshop, interne en externe communicatie, opstellen jaarverslag/jaarplan).

In 2019 is de Rekenkamerfunctie opgestart, is er een dienstverleningsovereenkomst en een onderzoeksprotocol opgesteld en zijn er kennismakingsgesprekken gevoerd. Tussen 2020 en 2022 heeft de Rekenkamerfunctie drie onderzoeken uitgevoerd: Sturen op grote projecten (2020), Communicatiebeleid (2021) en Armoede en schuldhulpverlening (2022, lopend). Er zijn drie consultatiewerkshops gehouden, twee rapportpresentaties gegeven en er heeft rondom de onderzoeken meerdere malen afstemming met de begeleidingscommissie plaatsgevonden.

1.5 Vooruitblik naar 2023

De directeur van de Rekenkamer heeft in 2022 een evaluatiegesprek gehouden met de voorzitter van de begeleidingscommissie, de burgemeester en de griffier. Daarnaast is een evaluerend gesprek gevoerd tussen de griffier, raadsadviseur en Lauryan Bakker (directeur Necker). In oktober 2022 is er vanwege het aflopen van de vorige dienstverleningsovereenkomst een nieuwe overeenkomst vastgesteld voor de periode tot en met januari 2026.

Rekenkamer

Sliedrecht

In oktober 2022 is de Rekenkamer gestart met het voorbereiden van het onderzoeksjaar 2023. Dit houdt in dat op 17 oktober 2022 de consultatieworkshop met de raad heeft plaatsgevonden waarin de shortlist met onderwerpsuggesties voor onderzoek in 2023 is besproken met een afvaardiging van de raad.

Op basis hiervan is de directeur van de Rekenkamer gekomen tot een keuze voor het onderzoek 2023: een onderzoek naar gebouwenbeheer. Op 17 januari 2023 hebben de directeur en coördinator van de Rekenkamer met de begeleidingscommissie gesproken over de conceptonderzoeksopzet. Daarnaast heeft tijdens deze bijeenkomst een korte evaluatie van de werkwijze en samenwerking in 2022 plaatsgevonden. De start van het onderzoek wordt voorzien in maart 2023.

1.6 Financieel verslag 2022

De Rekenkamer Sliedrecht had voor het jaar 2022 de beschikking over een budget van €20.000,-. Conform afspraken is 15% van dit budget (3.000 euro) besteed aan de instandhouding van de Rekenkamer. Het gaat hierbij om activiteiten van de directeur en coördinator (consultatieworkshop, interne en externe communicatie, opstellen jaarverslag/jaarplan). Het overige deel van het budget (17.000 euro) is besteed aan het uitvoeren van onderzoek.

Rekenkamer

Sliedrecht

Bijlage 1. Overzicht nevenfuncties directeur van de Rekenkamer Heleen van Rijnbach – de Groot

1. Directeur Rekenkamer Alblasserdam
sinds 2019 – heden	bezoldigd
2. Directeur Rekenkamer Hardinxveld-Giessendam
sinds 2019 – heden	bezoldigd
3. Voorzitter Stichting Vrienden van Avoord
sinds 2019 – heden	onbezoldigd